

Дараган Валерій Валерійович

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності та спеціальної техніки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Брильов Михайло Олександрович

аспірант кафедри оперативно-розшукової
діяльності Харківського національного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОТИДІЇ РОЗКРАДАННЮ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ПІД ЧАС БУДІВНИЦТВА, РЕМОНТУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

Як свідчить аналіз практичної діяльності, злочини у сфері економіки мають латентний характер, що зумовлює необхідність застосування можливостей оперативних підрозділів, зокрема активного здобування первинної оперативної інформації, а саме виявлення осіб та фактів, що становлять оперативний інтерес. Зазначені дії в теорії оперативно-розшукової діяльності отримали назву «оперативний пошук» [1, с. 155].

Наразі діяльність, пов'язана з виявленням ознак злочинів, пов'язаних з розкраданням бюджетних коштів під час будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг, має неабияке значення в діяльності оперативних підрозділів Національної поліції, зокрема підрозділів Департаменту захисту економіки. Така діяльність потребує від зазначених підрозділів усього наявного арсеналу методів та форм оперативно-розшукової діяльності, зокрема оперативного пошуку.

У теорії оперативно-розшукової діяльності інформаційно-аналітичне прогнозування полягає в цілеспрямованому пошуку та отриманні інформації загального користування з інформаційно-телекомунікаційних систем, інших джерел з метою виявлення негативних тенденцій щодо стану злочинності та відомостей криміногенного, кримінального характеру.

Процес прогнозування злочинів вже досить давно вивчається наукою кримінологією. Більшість вчених-кримінологів під поняттям «кримінологічне прогнозування» розуміють процес отримання, обробки й аналізу інформації з метою визначення майбутнього стану злочинності чи ймовірності вчинення конкретного злочину [2, с. 13; 3, с. 219; 4, с. 93].

Виходячи з визначення інформаційно-аналітичного прогнозування, перспективним джерелом інформації щодо процесів, які відбуваються у дорожньому господарстві, у тому числі щодо розкрадання бюджетних коштів під

час будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг, є інформація, наявна у мережі Інтернет.

Основні джерела такої інформації в мережі Інтернет можна класифікувати таким чином: 1) які містять інформацію про закупівлю робіт або послуг з будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг; 2) які містять інформацію про зловживання, допущенні під час будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг; 3) які містять інформацію щодо нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних з будівництвом, ремонтом та експлуатацією автомобільних доріг, а також які регулюють питання використання бюджетних коштів.

Зокрема, до перших можна віднести такі інформаційні ресурси:

– tender.me.gov.ua – офіційний загальнодержавний веб-портал з державних закупівель. На порталі публікується інформація про заплановані тендери, а також результати їх проведення;

– prozorro.gov.ua – електронна система публічних закупівель. На сайті публікується інформація про заплановані тендери, а також результати їх проведення;

– spending.gov.ua – єдиний веб-портал використання публічних коштів. На порталі публікується інформація щодо використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Крім того доцільним є використання офіційних сайтів Державного агентства автомобільних доріг України та відповідних Служб автомобільних доріг в областях.

Аналіз зазначеної інформації надасть можливість спрогнозувати можливі зловживання під час проведення тендера, а також під час виконання договору, виходячи з інформації про учасників торгів та умов договору.

До других можна віднести інформаційні ресурси ЗМІ, офіційні сайти правоохоронних органів, сайт Єдиного державного реєстру судових рішень, а також різного роду форуми з питань державних закупівель та ремонту, будівництва та експлуатації автомобільних доріг. Зокрема, в результаті аналізу нами було виділено такі ресурси:

– ресурси ЗМІ: сайт партнерства «За добросовісні державні закупівлі» (www.integrity.pp.ua); сайт проекту «Наші гроші» (nashigroshi.org); сайт проекту «Тексти» (texty.org.ua/mod/archive/tag.php?tag=тендери); сайт журналу «Фокус» (<http://focus.ua/feed/tag/470/>); сайт газети «Дзеркало тижня» (www.zn.ua/projects/gos-zakupki); сайт «Цензор.Нет» (sensor.net.ua/ru/tag/view/657/госзакупки); сайт «ТСН» (ru.tsn.ua/tags/тендери); сайт «Проторги» (www.protorgi.info/ua/training/) та ін.;

– сайти правоохоронних органів: Національна поліція (www.npu.gov.ua); Генеральна прокуратура України (www.gp.gov.ua); Націо-

нальне антикорупційне бюро України (nabu.gov.ua); Служба безпеки України (www.sbu.gov.ua); Державна фінансова інспекція України (www.dkrs.gov.ua); Державна фіскальна служба України (sfs.gov.ua);

– Єдиний державний реєстр судових рішень (www.reyestr.court.gov.ua);
– форуми з питань державних закупівель: forum.ua-tenders.com; forum.liga.net;

– форуми з питань ремонту, будівництва та експлуатації автомобільних доріг: ukrta.info; ukrta.com.

На розглянутих сайтах досить часто зустрічається інформація, яка містить інформацію про зловживання допущенні під час будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг. Аналіз такої інформації, в результаті її співставлення з існуючими схемами зловживань надасть можливість спрогнозувати подальші дії зловмисників.

До *третіх* можна віднести інформаційні ресурси сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, а також офіційні сайти підприємств дорожньої галузі, зокрема в результаті аналізу нами було виділено такі ресурси:

– Верховна рада України (rada.gov.ua);
– Президент України (www.president.gov.ua);
– Кабінет Міністрів України (www.kmu.gov.ua);
– Державне агентство автомобільних доріг України (www.ukravtdor.gov.ua).

У першу чергу, аналізу піддаються зміни у нормативно-правовому полі, які стосуються питань, пов'язаних з будівництвом, ремонтом та експлуатацією автомобільних доріг або питання використання бюджетних коштів. Такий аналіз надасть можливість виділити прогалини нормативно-правового регулювання, які можуть вплинути на криміногенну ситуацію в дорожній галузі господарства, що надасть можливість спрогнозувати можливі напрямки злочинної діяльності.

З аналізу таких даних можна дійти висновку, що використання інформаційно-аналітичного прогнозування є перспективним напрямком діяльності оперативних підрозділів Департаменту захисту економіки Національної поліції в процесі протидії розкрадання бюджетних коштів під час будівництва, ремонту та експлуатації автомобільних доріг.

Бібліографічні посилання

1. Коряк В. В. Протидія хабарництву у сфері державних закупівель оперативними підрозділами МВС : дис. ... канд.юрид.наук : 12.00.09 / В. В. Коряк. – К., 2012. – 283 с.
2. Аванесов Г.А. Основы криминологического прогнозирования / Г.А. Аванесов. – М., 1972. – 127 с.
3. Криминология : учебник / А.Ф. Агапов, Л.В. Барінова, В.Г. Гриб и др., под ред. Малкова В.Д. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 2006. – 528 с.
4. Джужа О.М. Криминологія : навч. посібник / О.М. Джужа, Ю.Ф. Іванов. – К., 2006. – 264 с.